

POLSKIE RADIO PRZEKROCZYŁO ROCZNY PLAN RADIOFONIZACJI KRAJU

W dniu 9 grudnia 1948 r. Polskie Radio zawiadomiło Prezydenta R. P. i Sekretarza Generalnego KC PPR, tow. Bolesława Bierutę oraz Prezesa Rady Ministrów i Sekretarza Generalnego CKW PPS, tow. Józefa Cyrankiewicza o wypełnieniu Czynu Kongresowego, który wyraża się w przedterminowym wykonaniu przyjętych zobowiązań. Wszystkie Dyrekcje Okręgowe P. R. złożyły do dn. 7 bm. sprawozdanie o przekroczeniu rocznego planu radiofonizacji. W ciągu 11 miesięcy pracownicy radiofonii przewodowej P. R. zainstalowali 120.912 głośników mieszkaniowych (121% planu), w tym 60.650 na wsi (122% planu); wybudowali 5.597 km linii (132%) i 162 nowych radiowęzłów (119%); zradiofonizowano 1.105 wsi (110%) oraz nadprogramowo 416 państwowych majątków ziemskich.

RADIOFONIZACJA SALI OBRA D KONGRESU ZJEDNOCZENIOWEGO

Polskie Radio przygotowało starannie obsługę radiową Kongresu Zjednoczenia Partii Robotniczych zarówno pod względem programowym jak i technicznym. W czasie trwania obrad Kongresu radiosłuchacze byli doskonale poinformowani o jego przebiegu drogą transmisji, reportaży dźwiękowych oraz audycji informacyjnych.

Pracownicy radiofonii przewodowej P. R. we wszystkich większych miastach i miasteczkach

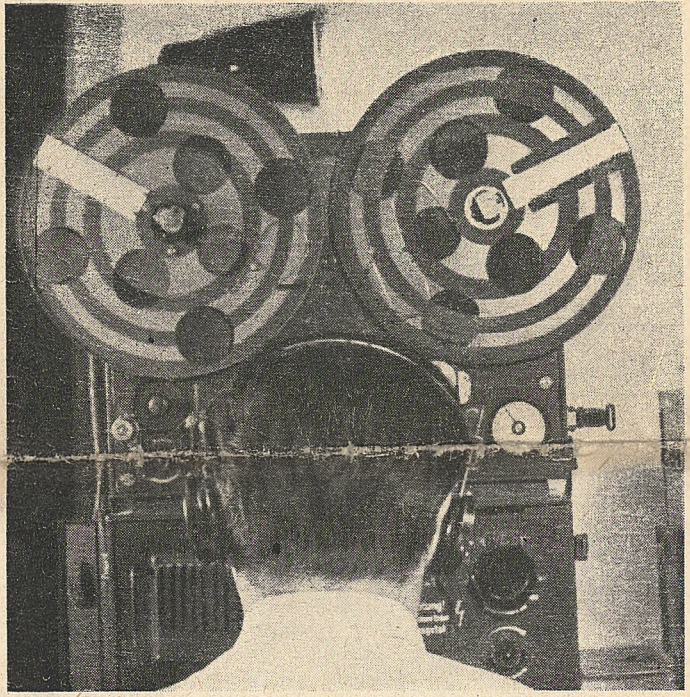

Foto „Film Polski”

Przez cały czas trwania Kongresu przed aparatami zainstalowanymi w centrali radiowej siedzieli technicy, nagrywając przebieg obrad. Na taśmie magnetofonowej utrwalił oni wszystkie przemówienia, tworząc w ten sposób jedyny w swoim rodzaju dokument.

AUDYCJE SZKOLNE

W poniedziałki, środy i czwartki tego miesiąca o godz. 8.55 Polskie Radio nadaje następujące audycje dla młodzieży starszych klas:

12 — „Nad Weltawą” — pogadanka Ewy Szelburg-Zarembiny; 17 — „W czwartą rocznicę wyzwolenia Warszawy” — pogadanka St. Ryszarda Dobrowolskiego; 21 — „Jalisko” — słuchowisko o Leninie w opracowaniu Janiny Saszewskiej; 24 — „O powstaniu styczniowym” — pogadanka Jerzego Rózewskiego oraz fragment z książki Adama Próchnika „Idee i ludzie” — pt. „Dowódca powstania — wódzem barykad”; 28 — „Człowiek rządzi przyrodą” — pogadanka Pauser-Klonowskiej o Iwanie Mieczur-

W ubiegłym miesiącu 120 szkół podstawowych na terenie wojew. gdańskiego otrzymało radiodiodki. Fundatorami tego hojnego daru był Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju, przejawiający ożywioną działalność na terenie woj. gdańskiego, Wojewódzka Rada Narodowa i Woj. Wydział Oświaty Rolniczej. Intencją ofiarodawców było poprzez radio włączyć młodzież w ogólny nurt życia społecznego i przybliżyć ją do piękna.

Jak wynikało z przemówień dzieci, zrozumiały one dobrze tę intencję. Dały temu wyraz w złożonej publicznie obietnicy, iż będą pilnie słuchały wszelkich krajowych audycji, kształcących ich umysł, czerpiąc z nich to, co rozwija i udoskonalia.

Uroczystość wręczenia aparatów uroczona była bogatą częścią artystyczną, przygotowaną przez szkołę podstawową nr. 15 w Gdańsku, Szkołę Baletową Z. M. P. i szkołę RTPD we Wrszcu. Były więc recytacje, tańce, występy muzyczne oraz wokalne, zespołowe i solowe.

Prosty i bezpośredni apel młodych uczniów ze sceny, aby wszystkie Szkoły Wybrzeża stały się do współzawodniczenia o zdobycie najlepszych cenzur na półroczu, spotkał się z żywym odzewem młodzieży, zgromadzonej na sali. Uroczystości zakończyła odpiewana przez chór szkoły RTPD pieśń „Jestem młoda gwardia proletariackich mas”.

Młodzi delegaci 120 szkół unięli swoje aparaty z sali teatralnej we Wrszcu, jak najcenniejszy skarb. Bo co znaczą radio wiedzą najlepiej właśnie oni, mieszkańcy wsi.

Druk PWGZ Warszawa, Tamka 3. 6.000. Zam. 3277. B-66903

Niezależnie od powyższego we wszystkich placówkach P. R. technicznych, programowych i administracyjnych powzięto uchwały o wykonaniu specjalnych prac ku uczczeniu Kongresu Zjednoczenia Partii Robotniczych i zobowiązania te wypełniono, a w wielu wypadkach przekroczone.

PODZIĘKOWANIE PREMIERA

W odpowiedzi na meldunek tow. Premier Józef Cyrankiewicz wystosował do dyr. nac. Polskiego Radia Wilhelma Billiga list następującej treści:

„Proszę o wyrażenie pracownikom Polskiego Radia mego podziękowania za przedterminowe wykonanie przyjętych zobowiązań i przekroczenie rocznego planu radiofonizacji”.

KONGRESU ZJEDNOCZENIOWEGO

przeprowadzili zakrojoną na szeroką skalę radiofonizację zakładów pracy oraz instalowali megafony uliczne, chcąc w ten sposób umożliwić jak najszerszym rzeszom społeczeństwa wysłuchanie przebiegu obrad.

Polskie Radio przyjęło na siebie wielkie zobowiązania, z których potrafiło się sumiennie wywiązać. Obsługa radiowa Kongresu Zjednoczenia była szeroka i wyczerpująca, szybka i dokładna.

Pracownicy Dyrekcji Technicznej P. R. oraz Dyrekcji Warszawskiej zradiofonizowali całkowicie salę Politechniki Warszawskiej, w której odbył się Kongres Zjednoczenia. Gmach Politechniki otrzymał doskonale wyposażoną centralę radiową, zaopatrzoną w aparaty magnetofonowe oraz instalacje wzmacniakowe. Centrala ta otrzymała połączenie radiofoniczne i telefoniczne z rozgłośnią. Aparaty magnetofonowe oraz płytowe pracowały przez cały czas Kongresu, nagrywając przebieg całości na taśmy magnetofonowe. Nagrania te stanowią niezwykle ważny dokument wydarzenia, tak doniosłego w życiu naszego Państwa.

Pracownicy P. R. zainstalowali w sali obrad głośniki, umożliwiając w ten sposób doskonałą słyszalność słów mówcy w każdym miejscu sali. Prócz tego oddali oni do użytku 20 aparatów telefonicznych na użytek członków — uczestników Kongresu.

POMOC RADIA CZECHOSŁOWACKIEGO

Przy radiofonizacji gmachu Politechniki Warszawskiej wielką pomocą Polakom Radu była dwuosobowa ekipa Radiofonii Czechosłowackiej. Radiotechnicy czechosłowaccy ob. ob. Verner i Kautsky, przybyli z własnymi narzędziami pracy — aparatami nagrywającymi i instalacjami i przez przeszło trzy tygodnie pracowali wraz z zespołami P. R.

nie; 31 — „Legion Mickiewiczowski” — pogadanka Stanisława Stąpala.

W te same dni tygodnia o godz. 11.40 Radio nadaje audycje dla młodzieży klas młodszych. Oto ciekawsze pozycje programu styczniowego:

19 — „Patrzcie to mój ojciec” — słuchowisko Ewy Szelburg-Zarembiny; 21 — „Na ratunek” — słuchowisko w opracowaniu Janiny Waszowej; 26 — „W pierwotnej puszczy” — słuchowisko Natalii Kuczyńskiej na podstawie książki Wandy Wasilewskiej; 28 — „Waż czy żmija” — pogadanka Dr Zabiskiego; 31 — „Pieśniarzi ziemi warmińskiej” — audycja słowno-muzyczna poświęcona Peliksom Nowowiejskiemu w opracowaniu Lecha Miklaszewskiego.

120 SZKÓŁ WOJ. GDAŃSKIEGO OTRZYMAŁO ODBIORNIKI

W mieście, w zorganizowanym, wypełnionym zadaniami życiu, radio stanowi tylko dodatek, natomiast na wsi — zwłaszcza w zimie — jest przeważnie wszystkim. Jest synonimem szerokiego świata, do którego się tęskni.

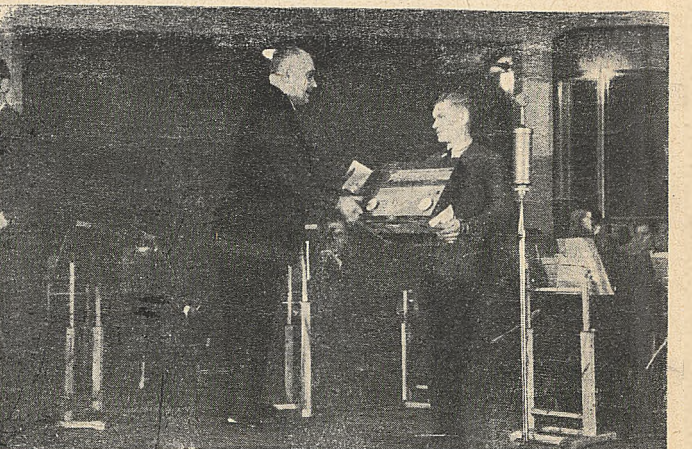

Foto „Film Polski”

W lutym 1948 roku Polskie Radio uroczysto obchodziło premiowanie półmilionowego abonenta. W r. 1949 witać będziemy milionowego gdyż liczba abonentów radiowych w grudniu wyniosła już przeszło 960.000.

GAZETKA RADIOWA

Nr 1 (17) - 12

407300

Warszawa, Styczeń 1949 rok

Rok III

Nowa radiostacja

Na terenie radiostacji Polskiego Radia w Raszynie, gdzie pracuje obecnie średnio-falowa stacja mocy 50 KW — Warszawa I — prowadzone są prace przygotowawcze do budowy nowej potężnej 200 KW stacji nadawczej. Delegacja Polskiego Radia dokonała w grudniu komisijnego przyjęcia aparatury nadajnika wykonanego przez firmę „Radioslavia” w Czechosłowacji. W styczniu nadajnik przybędzie już do Warszawy i inżynierowie oraz radiotechnicy przystąpią do jego montażu.

Aparatura nowego nadajnika ustawiona będzie w tym samym budynku, w którym pracuje obecnie Warszawa I i Warszawa III. W tym celu stary nadajnik został przesunięty, robiąc miejsce dla nowego.

JUNACY S. P. SZKOLĄ SIĘ NA KIEROWNIKÓW RADIOWEZŁÓW

W Poznaniu zakończył się pierwszy w Polsce Kurs Radiotechniczny, zorganizowany przez Dyrekcję Okręgową Polskiego Radia wspólnie z Wojewódzką Radą Narodową i Komendą Wojewódzką „Służby Polskiej”. Na kurs powołano 180 junaków, synów bezrolnych i makrolnych chłopów ze wszystkich gmin województwa poznańskiego.

Celem kursu było wyszkolenie junaków na fachowych kierowników gminnych radiowęzłów.

Junacy okazali się pojętymi kursantami, o czym świadczył ten fakt, że 14 junaków ukończyło kurs z wynikiem bardzo dobrym. Prymusem kursu został Wilk Edward, który w nagrodę za pilność otrzymał aparat radiowy — dar Naczelnej Dyrekcji P. R. W. Billiga, oraz książki ofiarowane przez przewodniczącą Wojewódzkiej Rady Narodowej. Jego koledy również otrzymali za pilną pracę aparat fotograficzny i zegarek ofiarowany przez Komendanta Głównego S. P. plk. Braniewskiego, 5 rowerów ufundowanych przez przewodniczącego Zarządu Głównego S. K. R. K. min. Dąb-Kocięła, 10 książek — dar „Czytelnika”, pióro wieczne — dar przewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego Z. M. P. oraz książki.

Kursiści pracowali bardzo wydajnie, o czym świadczy założenie w krótkim czasie 568 głośników i wybudowanie 113 km linii przewodowej. Najlepsi kursiści zostaną już w przyszłym roku zatrudnieni w Polskim Radu.

NAKŁADEM Radiowego Instytutu Wydawniczego

ukazały się następne książki biblioteki popularno naukowej:

- 1.7 Dr. Witold Rybczyński
„CO TO JEST RADAR”
Stron 48, rycin 14. — cena 80 zł.
  - 1.8 Józef Barba
„GEOGRAFIA GOSPODARZA POLSKI”
(w zarysie) z licznymi wykreśłami, mapkami i ilustracjami — cena 200 zł.
  - 1.9 „17 OPOWIADAŃ” — zbiór nowel nagrodzonych na konkursie literackim Polskiego Radia — str. 240 — cena 280 zł.
- Do nabycia we wszystkich księgarniach —

RADIOFONIZACJA DOMÓW WYPOCZYNKOWYCH

Fundusz Wczasów Pracowniczych przy KCZZ zawarł umowę ze Społecznym Komitetem Radiofonizacji Kraju na dostawę aparatów radiowych o dużej mocy, które zainstalowane w jednym punkcie ośrodka wypoczynkowego obsłużą odpowiednio dobranym programem wszystkie domy wypoczynkowe danego ośrodka. Kierownik pracy kulturalnej ośrodka ustalać będzie program audycji w porozumieniu z wczasowiczami.

Pierwszy etap realizacji tej umowy obejmuje 15 ośrodków wypoczynkowych. Fundusz Wczasów Pracowniczych podkreślił w umowie, że jeśli wyniki prób okażą się zadowalające, wówczas radiofonizacja rozszerzona będzie na wszystkie ośrodki wypoczynkowe.

STACJA RADIOWA W RASZYNIE WYSYŁAĆ BĘDZIE W ŚWIAT FALE PRZY POMOCY NAJWIĘKSZEGO W ŚWIECIE MASZTU ANTENOWEGO O WYSOKOŚCI 335 M. PRZY BUDOWIE TEGO STAŁOWEGO OLBRYZMA INŻYNIEROWIE „MOSTOSTALU” MAJĄ

Foto WAW

Przy słuchaniu ciekawych audycji radiowych szybko mijają święta. Na odległej od miasta wsi — radio jest jedyną rozrywką. Tak przynajmniej twierdzi ob. Staniszewski Marcin ze wsi Makowice, pow. Maków, woj. warszawskiej, ze swymi wnukami Jędrusem i Włodzkiem. Są oni, wszyscy zapalonymi radiosłuchaczami.

Najmilszym upominkiem — głośnik mieszkaniowy

Głosy Radiosłuchaczy

15-tego grudnia rozpoczął się w Warszawie w sali Politechniki Kongres Zjednoczeniowy Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej. Na dzień ten długo czekała klasa robotnicza i cały naród polski.

Polskie Radio, pragnąc umożliwić całej ludności uczestniczenie w tym ważnym wydarzeniu politycznym, transmitowało bezpośrednio otwarcie Kongresu oraz odczytywanie aktu zjednoczenia partii robotniczych, zaś na zakończenie obrad — wesołą zabawę ludową.

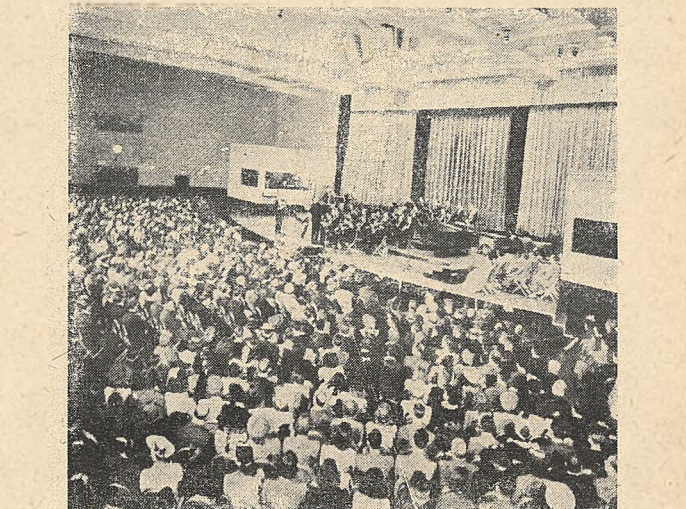
Robotnik z Wałbrzysza w słowach pełnych serdeczności dziękuje za te transmisje:

„Dziękujemy Polskiemu Radu z całego serca, że pozwoliło nam wysłuchać aktu Zjednoczenia w momencie wygłaszania go przez sekretarza P. P. R. tow. Bolesława Bierutę.

Wagę tego zjednoczenia doceniają wszyscy obywateli. Zjednoczenie polityczne klas robotniczych daje nie tylko siłę polityczną, ale jest podstawą rozwoju oświaty, nauki, techniki i kultury.

Jestem wdzięczny Polskiemu Radu, że tak oprowadza program, aby każdy obywatel mógł uczestniczyć w tym wielkim święcie”.

Korespondencje napływające w ostatnim okresie do Biura Studiów można wyraźnie podzielić na listy do-

Audycje otwarte cieszą się zwykle wśród publiczności wielką popularnością. Radiosłuchacze mogą wtedy zobaczyć wykonawców, których znają dobrze z głosu i z zapowiedzi.

ZAMIAR ZASTOSOWAĆ POMYSŁ DŻWIGU BEZ LINY. BĘDZIE TO JAK GDYBY SAMOCHÓD, KTÓRY MOŻE SIĘ PORUSZAĆ W KIERUNKU PIONOWYM NA ZASADZIE TARCIA OPON PNEUMATYCZNYCH O WEWNĘTRZNE ŚCIANY MASZTU.

Taki wyciąg dostarczać będzie materiały budowlane na wyższe kondygnacje wieży. Po zakończonej budowie zostanie on prawdopodobnie nadal w wieży dla celów konserwacyjnych. Skonstruują z tego wycieczkownicze, aby podziwiać rozległy widok, jaki rozciągać się będzie z wieży na Warszawę i jej okolice.

Waga tego olbrzymiego masztu wyniesie około 1000 ton. Ze względu na tak wielką wagę konstrukcja ta stanie na potężnym fundamencie żelbetonowym, który jest zbudowany na 15-tu palach wbitych na 15 m w ziemię. Przed zawaleniem się masztu chronić będzie 12 odcinaczy — lin stalowych, umocowanych w wielotonowych blokach cementowych.

Instalacja nowego nadajnika potrwa trzy miesiące. Trochę dłużej wykonywać będą swoją pracę robotnicy „Mostostalu”, montując maszt antenowy. PRAWDOPÓDOBNE NOWA RADIOSTACJA W RASZYNIE ODDANA ZOSTANIE DO UŻYTKU JUŻ W POŁOWIE PRZYSZŁEGO ROKU. Obejmie ona swym zasięgiem obszar całej Polski.

CIEKAWOSTKI...

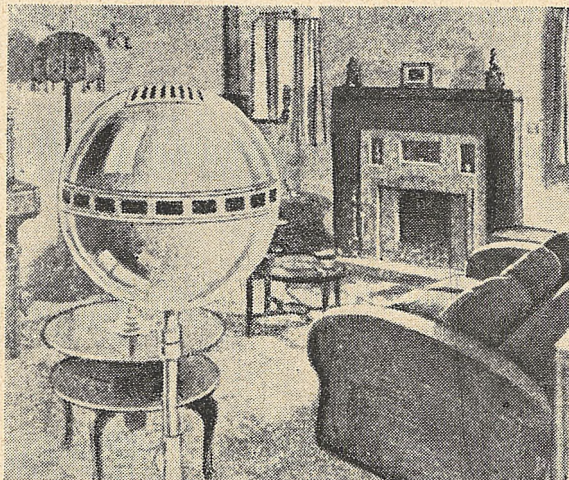
Sprawozdawcy P. R. przeprowadzili w czasie trwania Czynu Kongresowego na terenie Kopalni Zabrze - Wschód szereg transmisji. Dzięki tym reportażom dźwiękowym z wnętrza kopalni radiosłuchacze mogli zapoznać się z ciężką i niebezpieczną pracą górników. Ponieważ niemożliwa była bezpośrednia transmisja, audycje te nagrywano na taśmy magnetofonowe. Ekipa transmisyjna P. R. pracująca na terenie kopalni Zabrze-Wschód nagrała przeszło 20 km taśmy magnetofonowej.

* * *

Inżynierowie i radiotechnicy, szukając nowych rozwiązań w budowie odborników lampowych wybudowali miniaturowy aparat radiowy, wyposażony w cztery lampy i precyzyjną instalację, mieszczącą się w małym pudełeczku. Waży on 1,5 kg, a pracuje równie dobrze jak i największy odbiornik o takiej samej ilości lamp.

* * *

Dziwnie trochę wygląda aparat radiowy zbudowany w kształcie kuli. Z daleka wygląda jak zwykły globus. Posiada on jednak aparaty odbiorczą i gra jak zwykły odbiornik. Konstrukcja tego rodzaju nie ma poważniejszego znaczenia i budowana są jako eksponaty dla wystaw radiowych.

WARTO WIEDZIEĆ

RADIO W PRZEDSZKOLU

Doeniające znaczenie wychowania przedszkolnego i częsty brak odpowiednich materiałów rozrykowo-wychowawczych w przedszkolach Polskie Radio wprowadziło od dnia 7 października specjalne audycje czwartkowe o godz. 11.40, obejmujące w programie bajki, opowiadania, wierszyki, piosenki, zabawy muzyczne, zagadki — dostosowane do poziomu dzieci 4 — 6 letnich.

Audycje te mają charakter eksperymentalny. Chodzi o zorientowanie się w znaczeniu i roli radia w przedszkolu, w wieku dzieci „dojrzałych” do słuchania radia i jego swoistej formy oddziaływania, w odpowiednim doborze materiału programowego, tak słownego jak i muzycznego, w formie wykonywania programu i nawiązania jak najbliższego kontaktu z dziećmi.

W kilku przedszkolach warszawskich i wiejskich przeprowadzane są z ramienia Biura Studiów Polskiego Radia specjalne badania i obserwacje dzieci w trakcie transmisji. Zebrany materiał obserwacyjny, powiększony uwagami listownymi wychowawczy i kierownicze zradiofonizowanych przedszkoli, pozwoli na rozwiązanie zagadnień interesujących Polskie Radio. Podkreślić tu należy, że niewiele jest wzorów, mogących służyć doświadczeniem w tej dziedzinie, gdyż z państw europejskich tylko Związek Radziecki i Czechosłowacja mają w programach radiowych audycje dla przedszkoli.

Dolnośląska Dyrekcja Polskiego Radia we Wrocławiu przystąpiła do organizowania pierwszego w Polsce dziecięcego zespołu radiowego, na który składać się będzie zespół instrumentalny, chór, recytatorzy oraz speakerzy dziecięcy. Pierwsze występy radiowego zespołu dziecięcego przewidywane są już w początkach nadchodzącego roku. Polska będzie w ten sposób trzecim krajem na świecie, po Zw. Radzieckim i Czechosłowacji, posiadającym tego rodzaju zespół.

KTO MOŻE MIEĆ STACJĘ KRÓTKOFALOWĄ?

Ministerstwo Poczty i Telegrafów wydało rozporządzenie przywracające prawo posiadania i budowania radiostacji nadawczo-odbiorczych mowy, muzyki oraz obrazów. ZEZWOLENIA NA POSIADANIE URZĄDZEŃ NADAWCZO-ODBIORCZYCH WYDAJE MINISTERSTWO ZA POŚREDNICTWEM POLSKIEGO ZWIĄZKU KRÓTKOFALOWCÓW. Związek Krótkofalowców ze swej strony poddaje zainteresowanego krótkiemu, lecz koniecznemu egzaminowi, który pozwoli sprawdzić, czy umie on nadawać i odbierać znaki Morse'a z szybkością co najmniej 10 słów na minutę, czy ma wiadomości z zakresu elektrotechniki i radiotechniki wystarczające dla obsługi urządzeń nadajnika i odbiornika oraz czy zna i rozumie przepisy regulujące korespondencję radiową.

Biuro Wydawnictw Polskiego Radia wydało miesięcznik „Radio”, przeznaczony dla techników i amatorów, w którym krótkofalowcy znajdą interesujące ich materiały. Półroczna prenumerata wraz z przesyłką pocztową wynosi 360 zł. Konto P. K. O. Nr I — 330.

TELEWIZJA W ZWIĄZKU RADZIECKIM

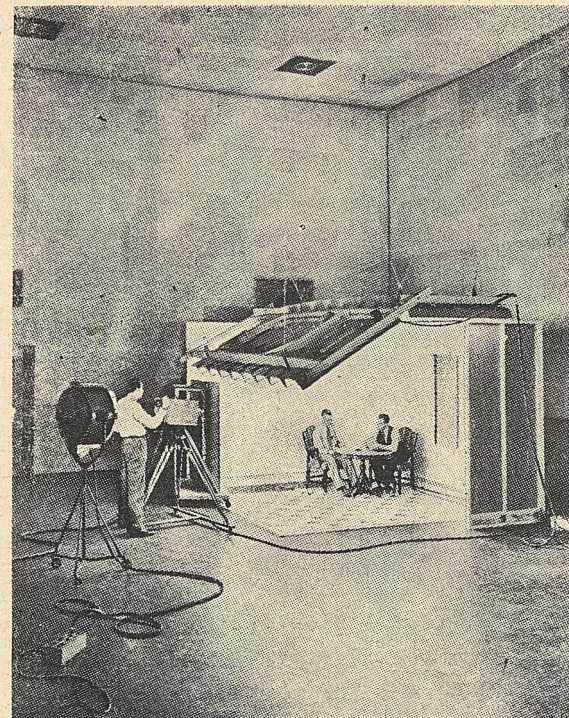
Związek Radziecki przywiązuje wielką wagę do rozwoju telewizji, która dzięki poparciu rządu posiada pomyślne warunki rozwoju.

Pierwszy ośrodek telewizyjny powstał w Moskwie w 1934 r. Była to początkowo stacja eksperymentalna. Od r. 1938 — rozpoczęła ona regularne nadawanie programów, na które składały się odczyty i pogadanki, odpowiednio ilustrowane, reportaże z boisk sportowych, wycieczki naukowe i transmisje z teatrów.

Wojna przerwała działalność tej stacji. W 1945 r. — zrekonstruowano ją pod względem technicznym, a 15-go grudnia tegoż roku rozpoczęto emisję.

Moskiewska stacja telewizyjna — o zasięgu 50 km — posiada antenę 150 m, moc stacji wynosi obecnie 20 KW, fala około 7 m. Dwie kamery elektroniczne pozwalały już w czasie wojny na transmitowanie telewizyjne scen plenerowych. W r. 1939 zainstalowano w kilkunastu domach moskiewskich odbiorniki telewizyjne. Jedną instalacją dźwiękowa obsługiwała cały dom; obrazy były rozpraszane do poszczególnych mieszkań przy pomocy zwykłych lamp.

Radzieccy inżynierowie opracowali model nowego odbiornika, który przyjmuje obrazy na ekranach wielkości 17 X 23 cm i prowadzi dalsze badania i eksperymenty nad rozwiązaniem problemu budowy dobrego i niedrogo odbiornika telewizyjnego. W dziedzinie telewizji plan pięcioletni przewiduje uruchomienie nowych ośrodków w Moskwie, Leningradzie, Kijowie i Szwierdłowsku. W ośrodkach tych będą zastosowane najnowsze wynalazki i udoskonalenia w dziedzinie techniki telewizyjnej. Inżynierowie radzieccy pracują obecnie nad zagadnieniem retransmisji na wielkie odległości na duży ekran (teatrino) oraz nad telewizją w kolorach naturalnych.

Studio telewizyjne w czasie pracy. Odbywa się właśnie transmisja widowiska. Całość do złudzenia przypomina atelier filmowe.

Prenumeratę za „Gazetkę Radiową” w wysokości 50 zł. — kwartalnie, lub 200 zł. — rocznie, należy wpłacać na konto Administracji tygodnika „Radio i Świat”; P. K. O. nr. I-7520, zaznaczając na odwrocie przekazu: Prenumerata „Gazetki Radiowej”.

